

EU på väg till Kuba

Eva Björklund

För nästan 20 år sedan antog EU sin ”gemensamma hållning” mot Kuba och frös de mellanstatliga förbindelserna mot att USA skulle undanta EU-företags Kubaffärer från sin nya extraterritoriella Helms-Burtonlag*. EU skyddade sina bolags intressen genom att medverka till USAs program för regimskifte. Men sedan flera år har många EU-länder av eget intresse normaliserat sina förbindelser med Kuba, och de flesta har velat upphäva ”gemensamma hållningen”, som försvårar detta. Dock inte Sverige, Polen och Tjeckoslovakien. Även Holland och Storbritannien har bromsat. Men i början av 2014 beslöt EU att inleda förhandlingar med Kuba för normalisering (se Kuba 1.14?), vilket förutsätter att gemensamma hållningen överges. Och den ena utrikesministern efter den har rest till Havanna: franska, brittiska, holländska, spanska osv.

Under hösten har också affärsintressen i USA börjat kräva ett slut på blockaden (se sid 6-11). Och Sverige har en ny regering. Så under oktober november har de som mest engagerat sig för att stödja USAs regimskiftesprogram för Kuba börjat oro sig och packat upp sina litanior om brott mot mänskliga rättigheter – och den nyliberala dagordningen. Först ut var Lisa Pelling i Dagens Arena 6 oktober: ”Förtrycket på Kuba kräver en modern utrikespolitik” skrev hon och åberopade folkpartistiska Silc:s Erik Jennische som Kubakännare.

När jag läste Pellings artikel undrade jag först om hon dammat av en tjuugo år gammal inlaga, men då var hon väl ännu inte verksam i de här kretsarna. Då när sovjetblocket fallit samman och Pierre Schori trätade med utrikesminister Ugglan i riksdagen om vem som kände den då ledande dissidenten Elizardo Sanchez bäst, båda i tron att han snart skulle bli makthavare på Kuba. ”Alla” förmodade att Kuba skulle gå samma väg som Sovjet. Inte bara namnen, utan argumenten är utnötta och motbevisade.

Men Sanchez har inte legat så väl till efter att det kom fram att han också arbetat för kubanska säkerhetstjänsten. Nu är andra namn i svaj, framför allt Yoani Sanchez – som fick audiens hos Bildt - och andra bloggare som fått miljonbelopp, internationella utmärkelser och påkostad reklam.

USA har dock inte haft stå stor framgång på Kuba. Wikileaks har avslöjat deras låga förtroende för sina skyddslingar, att de inte har något stöd på Kuba, att de bara är ute efter pengar och förmåner. Detsamma upprepar New York Times i sin intressanta storsatsning för att få Obama att häva den 50 år långa blockaden och sluta slösa mångmiljonbelopp på ”skojare, svindlare och lika

värdelösa som vårdslösa, twitterprojekt”.

Men Pelling halar det gamla positivet. ”Lynchningar, fängelse, nekade operationer” osv, det är samma lögner som körts fram sedan USA för snart 20 år började finansiera antikubansk lobbyverksamhet i Europa. De har gång på gång visats vara just lögner. De ”oberoende biblioteken” har dömts ut av USA:s biblioteksförbund, lynchningar är en nordamerikansk företeelse, inte kubansk osv.

Jennische själv skrev i Veckans Affärer en vecka senare (se sid 18), och Silc dök också upp i Svenska Dagbladet genom sin gäst Martin Guevara.

René Vasquez Días försökte få in en replik i Arena, men refuserades. Dessbättre publicerade ETC Malmö hans öppna brev till nya utrikesministern, om vad en verkligt modern utrikespolitik behöver (se sid 17). Och Bengt Egerö fick in en upplysande artikel i Veckans Affärer.

* Med Helms-Burtonlagen tog USA sig rätten att döma utländska bolag till dollarböter för handel eller investeringar på Kuba. EU-länderna protesterade mot detta hot mot de egna bolagens affärer. Men USA lovade att EU-baserade bolag inte skulle drabbas om EU åtog sig att frysa de mellanstatliga förbindelserna och i stället ekonomiskt och diplomatiskt stödja de USA-finansierade ”dissidenterna” på Kuba som arbetade för ”regimskifte”, dvs störta regeringen. I HB-lagen ingick också stora budgetposter för att bygga upp antikubanska rörelser i EU-länderna för att skapa motvilja mot Kuba, vilket lyckades väl.